

اثرات غلظت های مختلف نمک طعام بر رشد، برون ریزش آمونیوم، فعالیت نیترات ردوکتازی و محتوای پروتئین

کل در جلبک دونالیلا سالینا (*Dunaliella salina*)

افضل سادات برهانی سبزواری^{۱*}، مه لقا قربانلی^۲ و آرین ساطعی^۳

۱ - گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه گلستان، گرگان

۲ و ۳- گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد واحد گرگان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۰۲/۳۱

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۰۶/۳۰

چکیده

این پژوهش، تأثیر محیط کشت های با غلظت های مختلف نمک (۲/۵ و ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام) بر رشد، برون ریزش آمونیوم، فعالیت نیترات ردوکتازی و محتوای پروتئین کل در جلبک *Dunaliella salina* مورد بررسی قرار گرفت. سویه جلبک مورد آزمایش از آزمایشگاه تحقیقات گیاهان دارویی جهاد دانشگاهی شهید بهشتی تهیه و در ارلن های ۲۵۰ میلی لیتری در ۱۰۰ میلی لیتر محیط کشت، کشت داده شد. شرایط کشت در آزمایشگاه با ایجاد محیط کشت استریل، شدت نور ۵۰۰۰ لوکس، دمای ۲۰±۲۵، هوادهی روزانه یک ساعت فراهم شد. پس از خوگیری جلبک به مدت دوازده روز، به صورت روزانه به شمارش سلولی و بررسی میکروسکوپی مورفولوژی سلول ها اقدام گردید و درخاتمه سنجش ها انجام شد. گونه مزبور در همه غلظت ها (۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام) خوگیری و رشد مناسبی را نشان دادند. میزان رشد، برون ریزش آمونیوم، فعالیت نیترات ردوکتازی و محتوای پروتئین کل در این جلبک مورد سنجش قرار گرفت. نتایج نشان داد که بیشترین رشد در تیمار ۷/۵ درصد نمک طعام اتفاق افتاد (رشد بهینه) و دور شدن از این میزان غلظت نمک، سبب کاهش معنی داری در رشد شد ($P < 0/05$). نتایج بررسی آنزیمی نشان داد که در شرایط غیربهینه (کمتر و بیشتر از ۷/۵ درصد نمک در محیط کشت) فعالیت نیترات ردوکتازی بطور معنی داری افزایش یافت ($P < 0/05$)، ولی این تیمارها اثر معنی داری روی میزان برون ریزی آمونیوم و محتوای پروتئین کل نداشتند ($P < 0/05$).
واژگان کلیدی: دونالیلا سالینا، نمک، آمونیوم، پروتئین، نیترات ردوکتاز
*نگارنده پاسخگو: afzalborhani@yahoo.com

مقدمه

جلبک سبز *Dunaliella salina* دارای ویژگی سازگاری در دامنه شوری گسترده ای می باشد. این جلبک در دامنه شوری نیم تا ۵ مول نمک طعام رشد نموده و محدوده گسترده ای از نمک طعام را از طریق سنتز گلیسرول تحمل می کند. دیواره سلولی ندارد، بلکه تنها یک غشاء پلاسمایی نازک دارد (Pick, 1998). استرس شوری منجر به یک رشته تغییرات در عملکرد های اساسی نظیر فتوسنتز، تنفس نوری و سنتز آمینو اسیدها و کربو هیدرات ها در این جلبک می شود (Kawasaki *et al.*, 2001). شوری یکی از فاکتور های اصلی محدود کننده رشد در گیاهان است و فعالیت های متابولیکی مرکزی نظیر فتو سنتز را در گیاهان و سیانوباکترها را متوقف می کند. اغلب گیاهان می توانند به شوری های پایین و ملایم سازش یابند، لیکن به شدت در شوری های بیش از ۲۰۰ میلی مول محدود می شوند (Hasegava *et al.*, 2000). دونالیلا موجود فتوسنتز کننده غالب در بسیاری از محیط های شورا است که به دامنه وسیعی از شوری سازش یافته است. توانایی دونالیلا در تشدید فعالیت فتو سنتزی در شوری بالا قابل توجه است (Liska *et al.*, 2004). به دلیل تغییرات مورفولوژی زیاد حتی در یک گونه، در تشخیص و طبقه بندی صحیح این جلبک اغتشاشات زیادی دیده می شود و گاه حتی گونه های تجمع یافته در یک محیط کشت، انطباقی با هم ندارند. مطالعات کمی در مورد ارزیابی جمعیت دونالیلا در سالترنها و دریاچه های نمک، ظهور و نابودی آنها و سهم این جلبک ها در تولید اولیه در زیستگاه انجام شده است. نخستین گزارشات مقادیر تولید اولیه را در شوری

۱۳۵ گرم در لیتر در بازوی جنوبی دریاچه بزرگ نمک دریوتا گزارش کردند (Oren et al., 2005). Labbe (1922, 1921) تغییرات ساختار جامعه جلبکی را نشان داد و ارتباط آن را با تغییرات در آب نمک روشن ساخت. او اثر شدت نور، دما و اسیدیته آب را نیز بررسی نمود. تئودورسکو دو گونه *Dunaliella salina* و *Dunaliella viridis* را معرفی کرد (Teodoresco, 1905, 1906). امروزه تحقیقات گسترده‌ای در جهت کاربردی کردن ویژگی‌های این جلبک‌ها در جریان است.

محیط کشت جلبک *Dunaliella salina*، به دلیل نرخ نسبتاً بالای خروج آمونیوم، احتمالاً می‌تواند به عنوان محلول واجد نیتروژن، مورد استفاده قرار گیرد. به همین دلیل در هند و سایر کشورها استفاده از جلبک دریایی به عنوان کود بیولوژیک برای سبزیجات پیشنهاد شده است (Thivy, 1964). کارایی جلبک دریایی به عنوان کود کشاورزی بسیار مورد توجه قرار گرفته است (Lopez et al., 1997). در این پژوهش پس از تعیین اثر محیط کشت های ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بر رشد جلبک *Dunaliella salina*، اثرات این محیط‌ها بر فعالیت نیترات ردوکتازی و برون ریزش آمونیوم و محتوای کل پروتئین در این جلبک مورد بررسی قرار گرفت. امید می‌رود با تحقیقات بیشتر بتوان استفاده از محیط کشت و یا عصاره جلبکی *Dunaliella salina* را به عنوان کود بیولوژیک، کاربردی نمود.

مواد و روش‌ها

محیط کشت طبق روش جانسون (Johnson et al., 1968) تهیه و با اضافه نمودن درصدهای مختلف نمک (۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد) آماده شد. نمونه جلبک از پژوهشکده گیاهان دارویی جهاد دانشگاهی شهید بهشتی تهیه شد. قفسه‌های اتاقک کشت در یک اتاق به دیوارها عمود شدند. زمان نوردهی به وسیله دستگاه مربوط به تنظیم زمان در ۲۰ ساعت تاریکی و ۴ ساعت نوردهی تنظیم شد. شدت نور در هر طبقه به وسیله دو لامپ فلور سنت سفید و یک لامپ زرد (۲۰ وات)، حدود ۵۰۰۰ لوکس تامین گردید. دمای اتاق کشت بین ۲۵-۳۰ درجه سانتی گراد تنظیم گردید. هوادهی کشت‌ها توسط پمپ‌های هوادهی اکواریوم، روزانه یک ساعت و معمولاً، صبح‌ها انجام شد (حسینی، و ساطعی ۱۳۸۵).

به منظور خوگیری این جلبک با شرایط محیط، پیش از آغاز بررسی، چند دوره واكشت شد. سپس نمونه جلبک در شرایط سترون به محیط کشت جدید انتقال یافت. بدین منظور پانزده میلی لیتر از محیط کشت واجد جلبک در لوله‌های آزمایش در ۴۰۰ دور و مدت زمان ۳۰ دقیقه سانتریفوژ شد. سپس لایه رویی دور ریخته شده و به جلبک‌های رسوب کرده، ۱۰ میلی لیتر از محیط جدید اضافه شد. جلبک پس از هم زدن به یک ارلن ۲۵۰ میلی لیتری حاوی ۹۰ میلی لیتر محیط کشت جدید منتقل شد. تعداد جلبک در واحد حجم محیط کشت جدید در آغاز حدود $10^4 \times 2$ سلول در میلی لیتر بود.

شمارش و بررسی میکروسکوپی با استفاده از لام نئوبار و از طریق مشاهده با میکروسکوپ اولمپوس به صورت روزانه در دوره پژوهش (۱۲ روز) (هر صبح) صورت گرفت. اولین شمارش بلادرنگ پس از تلقیح جلبک‌ها انجام شد (حسینی و ساطعی، ۱۳۸۵). برای سنجش فعالیت نیترات ردوکتاز، ۱۰ میلی لیتر از سوسپانسیون جلبکی به هر یک از لوله‌های توزین شده، اضافه و در ۲۵۰۰ دور به مدت ۳۰ دقیقه سانتریفوژ شد. سپس لوله‌های حاوی رسوب جلبک دوباره توزین گردیدند. به لوله‌های حاوی جلبک، ۵ میلی لیتر محلول انکوباسیون حاوی نیترات اضافه شده و مخلوط شد. پس از ۳۰ دقیقه در دمای آزمایشگاه، به ۲ میلی لیتر از محلول فوق، ۱ میلی لیتر محلول گریس I و ۱ میلی لیتر محلول گریس II افزوده و سپس به کمک اسپکتروفتومتر جذب محلول در طول موج ۵۲۰ نانومتر خوانده شد. غلظت نیتريت حاصل از احیای نیترات با لحاظ جذب نوری محلول‌های استاندارد نیتريت سدیم تعیین گردید (Sym, 1993).

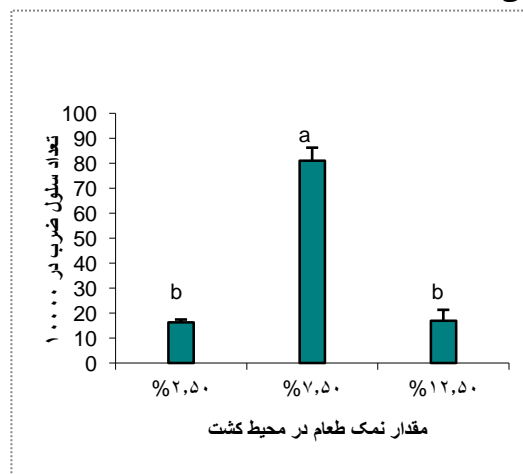
برای سنجش آمونیوم ۱۰ میلی لیتر از سوسپانسیون جلبکی را سانتریفوژ کرده و پس از جدا کردن محلول رویی ابتدا یک قطره محلول (۰/۰۵ میلی لیتر) $MnSO_4$ به آن افزوده و مخلوط با همزن مغناطیسی هم زده شد. سپس به آن ۰/۵ میلی لیتر اسید هیپوکلروس افزوده گردید. بلافاصله ۰/۶ میلی لیتر معرف فئات اضافه گردید. برای هر نمونه باید از محلول‌های شاهد و استاندارد استفاده شد و دستگاه اسپکتروفتومتر بر این اساس تنظیم گردید. نمونه شاهد، آب مقطر بدون آمونیاک بود که جهت صفر کردن دستگاه از آن استفاده شد. تشکیل رنگ محلول‌ها در مدت ۱۰ دقیقه کامل شد. جذب‌های نوری در طول موج $\lambda = 630$ نانومتر خوانده شد. از طریق منحنی استاندارد غلظت آمونیوم تعیین گردید (Solarzona, 1969).

سنجش پروتئین کل به روش براد فورد (Bradford, 1976) صورت گرفت. ابتدا معرف براد فورد با مخلوط کردن ۱۰۰ میلی گرم رنگ کوماسی بلو G250 و ۵۰ میلی لیتر الکل اتیلیک خالص و اضافه کردن ۱۰۰ میلی لیتر اسید فسفریک آماده شد. پس از اضافه نمودن ۱۵۰ میلی لیتر آب مقطر به مخلوط فوق وهم زدن، مخلوط صاف شد. محلول حاصل از صاف کردن (از نور دیدن آن جلوگیری شد)، با آب مقطر به ۱۰۰۰ میلی لیتر رسانده شد. جهت تهیه عصاره جلبکی *Dunaliella salina* ده میلی لیتر از آن (همراه با توزین نمونه جلبک، به منظور لحاظ کردن در محاسبه نهایی) سانتریفوژ شد. سپس رنگ بری جلبک به وسیله شستشو با استفاده از استن ۸۵ درصد و سانتریفوژ مجدد انجام شد. نگاه استخراج پروتئین جلبک از رسوب جلبکی حاصل از مرحله قبل با استفاده از محلول عصاره گیری پروتئین (Koroi, 1989) به عمل آمد. به منظور سنجش پروتئین کل به ۰/۱ میلی لیتر (۱۰۰ میکرو لیتر) عصاره پروتئینی ۵ میلی لیتر معرف براد فورد افزوده و بلافاصله جذب محلول حاصل در طول موج ۵۹۵ نانو متر سنجش گردید. سپس از طریق رسم منحنی استاندارد محلول های ۲۰، ۴۰، ۸۰ و ۱۰۰ میکروگرم در لیتر آلبومین، مقدار پروتئین در هر نمونه، از معادله تغییرات جذب نسبت به غلظت محاسبه گردید.

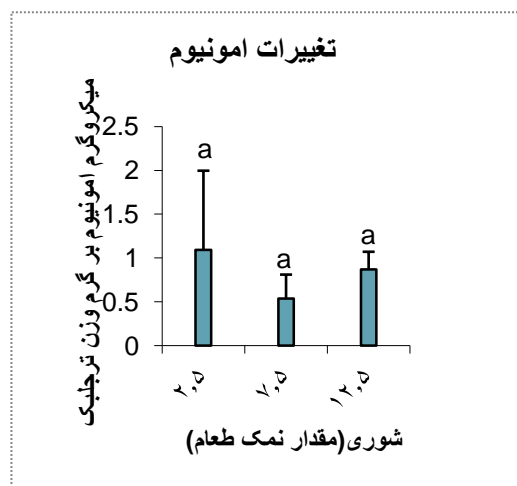
جهت انالیز آماری از آنالیز واریانس یک طرفه در سطح ۰/۰۵ از نرم افزار Spss (11.5) استفاده گردید. نمودارها با نرم افزار Excell 2003 رسم شد.

نتایج

باشمارش تعداد سلول ها در تیمارهای ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بیشترین میزان رشد در تیمار ۷/۵ درصد مشاهده شد (رشد بهینه). این رشد در مدت ۱۲ روز در تیمار فوق تفاوت معنی داری با رشد این جلبک در تیمارهای ۲/۵ و ۱۲/۵ درصد داشت ($P < 0/05$) (شکل ۱). در تیمار ۷/۵ درصد نمک طعام میانگین تعداد سلول جلبک 81×10^4 و در تیمار ۲/۵ درصد نمک طعام کمترین تعداد یعنی 16×10^4 عدد در تیمار ۱۲/۵ درصد نمک طعام میانگین تعداد به 17×10^4 رسید. در نمودارها حروف نامشابه (b و a) روی هر ستون نشان دهنده معنی دار بودن و حروف مشابه (a و b) علامت بی معنی بودن تفاوت در مقادیر از نظر آماری می باشد.

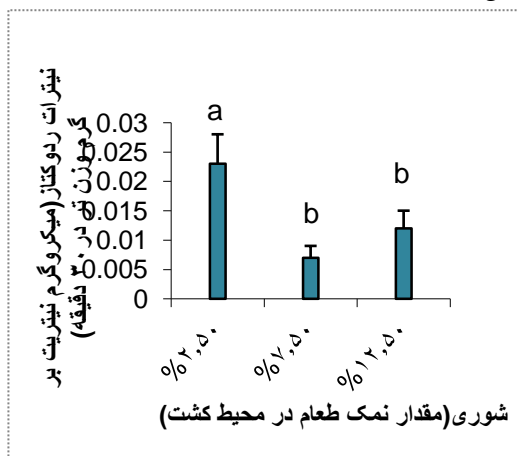

شکل ۱- مقایسه رشد میانگین *Dunaliella salina* در سه تیمار ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام در دوازده روز شمارش (انتنک ها نشان دهنده انحراف معیار است).

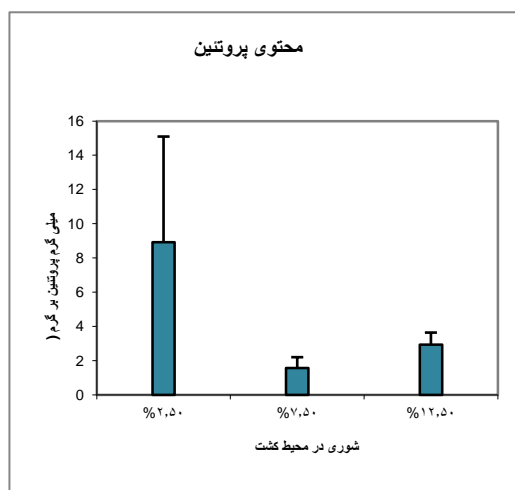
شکل ۲- اثر تیمارهای ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بر آزاد سازی آمونیوم در *Dunaliella salina* (انتنک‌ها نشان دهنده انحراف معیار است)

اثر کلی تیمار بر آزاد سازی آمونیوم در *Dunaliella salina* معنی دار ($P < 0.05$) نبود. اما بطور میانگین آزاد سازی آمونیوم در تیمار ۲/۵ و ۱۲/۵ بیشتر بود. (شکل ۲).

شکل ۳- اثر تیمارهای ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بر تغییرات فعالیت نیترات ردوکتازی در *Dunaliella salina* (انتنک‌ها نشان دهنده انحراف معیار است)

اثر تیمارهای ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بر فعالیت نیترات ردوکتازی *Dunaliella salina* معنی دار بود ($P < 0.05$). در تیمار ۲/۵ درصد نمک طعام، فعالیت نیترات ردوکتازی *Dunaliella salina* افزایش معنی داری نسبت به دو تیمار دیگر داشت ($P < 0.05$) (شکل ۳).

شکل ۴- اثر تیمارهای ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بر محتوای پروتئین کل (میلی گرم بر گرم وزن تر *Dunaliella salina*) (انتک ها نشان دهنده انحراف معیار است)

اثر تیمارهای ۲/۵، ۷/۵ و ۱۲/۵ درصد نمک طعام بر مقدار پروتئین *Dunaliella salina* معنی دار نبود ($P < 0.05$). مقدار پروتئین در تیمار ۲/۵ درصد بیشتر از میزان آن در تیمار ۷/۵ درصد و ۱۲/۵ درصد بود. (شکل ۴) ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه گیری

بررسی نتایج رشد جلبک نشان داد که میزان رشد روزانه *Dunaliella salina* به طور کاملاً روشنی در تیمار ۷/۵ درصد نمک طعام نسبت به دو تیمار دیگر بیشتر است و تفاوت میزان روندان با دو تیمار دیگر معنی دار است (شکل ۱) ($P < 0.05$). همچنین تحقیقات قبلی حسینی و ساطعی (1385) نیز نشان داده بود که این غلظت از نمک شرایط بهینه ای برای رشد جلبک *Dunaliella salina* فراهم می‌کند. ظاهراً دور شدن از غلظت بهینه نمک، عامل ایجاد تنش برای سلول است. مقدار پروتئین سنجش شده در *Dunaliella salina* تفاوت معنی داری در سه تیمار نشان نداد (شکل ۴). اگر چه مقدار پروتئین در تیمار ۲/۵ درصد نمک طعام (۸/۹۱۱ میلی گرم بر گرم) بیشتر از دو تیمار دیگر بدست آمد. در تیمار ۱۲/۵ درصد نمک طعام میانگین این مقدار ۲/۹۳۴ و در تیمار ۷/۵ درصد ۱/۵۵۹ میلی گرم بر گرم بود. اما ثابت شده است که با افزایش شوری نسبت به وضعیت بهینه، بیان ژن پروتئین‌هایی القا می‌شود که با رفع تنش در ارتباط می‌باشند. بطور مثال پروتئین ۱۵۰ کیلو دالتونی شناسایی شده است که با شوک نمک بالا در *Dunaliella salina* در پاسخ به شوک اسمزی و نیز درست منطبق با از سرگیری تقسیم سلولی افزایش می‌یابد (Sadka et al., 1991). ظاهراً کاهش و افزایش نمک نسبت به وضعیت بهینه (۷/۵ درصد) نوعی تنش محسوب می‌شود که برای رفع آن جلبک‌ها، آنزیم‌هایی از جنس پروتئین را سنتز می‌کنند. از آنجا که جلبک دونالیلا از یون های Na^+ در امر انتقال Pi و سولفات و تنظیم اسیدیته سود می‌برد (Meira et al., 2001)، احتمالاً کمبود این آنیون‌ها نسبت به شرایط مناسب، از این جهت نیز به ایجاد تنش منجر می‌شود. فعالیت نیتراژ ردوکتازی در *Dunaliella salina* در غلظت ۲/۵ درصد نمک طعام نسبت به غلظت ۷/۵ درصد افزایش معنی داری نشان داد ($P < 0.05$). فعالیت نیتراژ ردوکتازی به سرعت در پاسخ به تنش آبی تغییر می‌کند و با کاهش پتانسیل آبی در محیط، فعالیت این آنزیم مهار می‌شود. (Tejo & Diaz, 1987). بنا بر این طبیعی است که با افزایش پتانسیل آبی در تیمار ۲/۵ درصد فعالیت این آنزیم افزایش یابد. به نظر می‌رسد با افزایش پتانسیل آبی، میزان نیتراژ آبی، میزان نیتراژ که در دسترس نیتراژ ردوکتاز قرار می‌گیرد، و به تبع آن القاء بیان ژن‌های سازنده نیتراژ ردوکتاز و یا رکود فرآیند‌های تخریبی آن افزایش می‌یابد. این امر در ذرت و جو نیز مشاهده شده است (Bandruska, 1991). به عقیده پژوهشگران غیر فعال شدن این آنزیم توسط فسفریلاسیون و نیز فعال شدن آن با حذف فسفر صورت می‌گیرد (Kojima et al., 1995). در شوری ۲/۵ درصد نمک طعام نسبت به شوری ۷/۵ درصد نظر به کاهش یون سدیم و کاهش تبادل فسفات که به این یون وابسته است، نتیجه، مطابق با انتظار است.

در شوری ۷/۵ درصد نمک طعام نیز فعالیت این آنزیم در *Dunaliella salina* مهار می‌شود. در این شرایط کاهش فعالیت نیترات ردوکتاز ناشی از کاهش میزان سنتز این آنزیم می‌باشد که نسبت به افزایش تخریب آن و یا اثر مستقیم کاهش پتانسیل آبی بر روی فعالیت این آنزیم ارجح تر است. در تیمار ۱۲/۵ درصد نمک طعام نیز افزایش نسبی در فعالیت این آنزیم نسبت به تیمار ۷/۵ درصد دیده می‌شود که معنی دار نبود. اما در این شرایط این افزایش، احتمالاً به دلیل افزایش فعالیت کربنیک انهدراز و تامین CO_2 رخ می‌دهد. زیرا یکی دیگر از دلایل افزایش فعالیت نیترات ردوکتاز افزایش غلظت CO_2 می‌باشد (Kaiser et al., 1981).

اثر تیمارهای مختلف نمک طعام بر میزان آزادسازی آمونیوم معنی دار نبود ($P < 0.05$). این امر نشان می‌دهد که اگر بتوان جلبک *Dunaliella salina* را با امکانات نسبتاً ارزان در محیط کم نمک رشد داد، به راحتی می‌توان از آن در تهیه کود بیولوژیک استفاده نمود.

نتیجه کلی این تحقیق بیان می‌کند که رشد جلبک در محیط با غلظتی از نمک طعام که ضمن تامین بیشترین رشد جلبکی، کمترین هزینه را برای تولید و کمترین آسیب را برای محیط زیست و گیاهان فراهم سازد کفایت تامکان دستیابی به کودی ارزان و بیولوژیک فراهم شود.

منابع

- حسینی، ز. و ساطعی، آ. ۱۳۸۵. تغییرات رشد، برون ریزش آمونیوم، فعالیت نیترات ردوکتازی و محتوای رنگیزه‌های فتوسنتزی در جلبک دونالیا سالینا، تحت تاثیر شوری، نور ممتدو تناوب نور. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان.
- Bandruska, H. 1991. Effect of proline on nitrate reductase activity in water stress Barely leaves. Acta. Physiol. Plantarum., 13 (1):3-11.
- Bradford, M. 1976. A rapid and sensitive method for the quantitation of microgram quantities of protein utilizing the principle of protein-dye binding. Anal. Biochem. , 72: 248-254.
- Hasegawa, P.M., Bressan, R.A., Zhu, J. & Bokher, H.J. 2000. Plant cellular on molecular responses to high salinity. Annu. Rev. Plant Physiol. Plant Mol. Biol., 51:463-499.
- Johnson, M. K., Johnson, E.J., MacElroy, R.D., Speer, H.L. & Bruff, B.S. 1968. Effects of salts on the halophilic alga *Dunaliella viridis*. J. Bacteriol., 95:1461-1468.
- Kaiser, W.M., Kaiser, G., Prachaub, P.K., Wildman, S.C. & Hfber, U. 1981. Photosynthesis under osmotic stress, Inhibition of photosynthesis of intact chloroplast, protoplast and leaf slices at high osmotic potentials. Planta, 153: 416-422.
- Kawasaki, S., Borchert, C., Deholos, M., Wany, H., Brazilles, Kawai, K., Gal braith, D. & Bohnert, H.J. 2001. Gene expression profile during the initial phase of salt stress in rice. Plant Cell, 13:889-905.
- Kojima, K., Fukui, K., Sugimito, J. S. & Nannro, T. 1995. Phosphorylation dephosphorylation of komatsuna (*Brassica campestris*) leaf nitrate reductase in vivo and in vitro response to environmental light condition effects of protein kinase inhibition. Physiologia Plantarum, 93:139-145.
- Koroi, S.A.A. 1989. Gel elektropheres tisch and sphephotometris echoe unter uchange n zomeinfluss der temperature auf straktur and aktritat der amylase and peroxidase isoenzyme. Physiol. Veg., 20: 15-23.
- Labbé, A. 1921. Le cycle évolutif de *Dunaliella salina*. C R Acad Sci., 172:1689-1690.
- Labbé A. 1922. Les variations de la concentration en ions hydrogen dans les marais salants, comme facteur biologique. C R Acad. Sci., 175:843-845.
- Liska. A. J., Shevhenko, A., Pick, U. & Katz, A. 2004. Enhanced photosynthesis and redox energy production contribute to salinity tolerance in *Dunaliella* as revealed by homology-based proteomics. Plant Physiol., 136:1-12.
- Lopez Mosquera, M. E. & Pazos, P. 1997. Effects of seaweed on potato yields and soil chemistry. Biol. Agric. Hortic, 14:199-205.

- Meira, W., Haimovich, G. A. I. & Pick, U. 2001. Phosphate and sulfate uptake in the halotolerant alga, *Dunaliella* are driven by Na⁺-symport mechanism. *Journal of Plant Physiology*, 158(12): 1519-1525.
- Oren, A., Gurevich, P., Anati, D. A., Barkan, E. & Luz, B. 1995. A bloom of *Dunaliella parva* in the Dead Sea in 1992: biological and biogeochemical aspects. *Hydrobiologia*, 297:173-185.
- Pick, U. 1998. *Dunaliella* a model extremophilic alga. *Israel J. Plant Sci.*, 46: 131-140.
- Sadka, A., Himmelhoch, S. & Zamir, A. 1991. A 150 kilodalton cell surface protein is induced by salt in the halotolerant green alga *Dunaliella salina*. *Plant Physiol.*, 95:822-831.
- Solarzano, L. 1960. Determination of ammonia in natural waters by the phenol – hypochlorite method *Limno Oceanogr.*, 914:799-801.
- Sym, G. J. 1993. Optimisation of the in vivo assay condition for nitrate reductase in barley (*Hordeum vulgare* L.V.Igri) *J. Sci. Food Agric.*, 35:725-730.
- Tejo, P.A. & Diaz, N.S. 1987. Nodule and leaf nitrate reductase and nitrogen fixation in *Medicago sativa* L. under water stress. *Plant Physiol.*, 69: 479-482.
- Teodoresco, E.C. 1905. Organisation et développement du *Dunaliella*, nouveau genre de Volvocacée-Polyblepharidée. *Beih Z. Bot. Centralbl*, Bd. XVIII: 215-232.
- Teodoresco, E.C. 1906. Observations morphologiques et biologiques sur Genre *Dunaliella*. *Rev. Gén. Bot.*, 18:353-371.
- Thivy, F. 1964. Marine algal cultivation. *Salt Res. Ind.*, 1:23-28.